

človeški bistroüm in učenost. Če poslednjič omenim še s tem vstavom sklenjene knjigarne in zbirke zemljevidov, pridem pač vnovič k spoznanju, kako resnične so besede nemškega pesnika, ki je v svojem domačem narečju pel:

„Es gibt nur a Kaiserstadt,
Es gibt nur a Wien!“

(Dalje prih.)

Dopisi in novice.

Is seje c. k. dež. šol. sveta dne 18. svečana t. l. — Pervosednik začne sejo, ter vzame v misel umerlega uda d. šl. sveta gsp. korarja Zavašnika, ter pravi, da ga bode d. š. svet imel v častnem spominu. — Izvedba stavbinega odseka o načertu nove šole za šl. občino pri sv. Križu poleg Turna (Turn-Gallenstein) se je izročila c. k. okr. šl. svetu s primernimi ukazi. — C. k. okr. šl. svet v Kranji je izročil izkaze všolanih okrajev; nekaj se jih odobri, in zaverne se pritožba občine v Duplah zastran naprave nove šole, nekaj se jih pa nazaj verne, da se primerno popravijo in dopolnijo, i pri tem se mora gledati na postavne določbe, ki so tukaj merodajavne. Pri všolanji se mora gledati na to, da je vsem otrokom za šole vgodnim prilika dana, hoditi v kako šolo, a pri teh izkazih so se vpisovale tudi oddaljene občine; za te je pa treba osnovati posebne šole. Izrekoma naj se nove šole napravijo v Kovorju, v Javorju, pri sv. Lenardu in v Lučnah, potem v občinah Stare in Nove-Oslice in v Dražgošah, a pristavi se še zraven, da naj v teh 5 poslednjih krajih bodo šole za silo, dokler niso šole vredjene. — Nek c. k. okr. šl. svet je predlagal, da naj se omeji §. 82. d. šl. post. dne 29. aprila 1873. (*Ta §. namreč velava, da se stekajo prihodki spraznjenih služeb v učit. pok. zavod.*) Odgovorilo se je, da to ne more biti, ker s 1. januarjem neha šolnina in prenaredita se §§. 45. in 46. d. šl. post. Učiteljske službe ne bodo dolgo ostajale spraznjene in skrbeti se mora za učit. pok. zavod, ker iz tega se preskerbujejo učiteljske vdove in sirote. —

Pritožba srenjske občine v Srednji vasi (v Bohinju) zoper izšolanje soseske »Polje« in kar k nji spada, namreč »Laških Rut in Šlana« iz šol. občine v Srednji vasi in njih všolanja v Bistrico se zaverže. — Glede na predložene izkaze o šolskih okrajih se nalaga c. k. okraj. š. svetu v Radovljici, da naj določi š. okraj (Schulsprengel) za Koprivnik, potem za Laše, Piračico in Puljevce, pri teh razmerah bodo tam le šole za silo. — Knezoškofijsko redništvo se povabi, da naj dá iz cerkvenega premoženja na bleškem otoku letni donesek 210 g. za šolo v Bledu od 1. novembra 1873 do konca decembra 1874, potem za l. 1875 in sploh naj to daje toliko časa, dokler kaj ostaja, kar se po postavi more zahtevati. Šolska občina na Bledu bode plačala tistih 200 gl., ki ostajajo od nagrade za drugega učitelja v učit. pokoj. zavod, ker to zahteva §. 82. dež. šl. postave in razglas. dež. šl. sveta 20. okt. 1874. — Pomožnemu učitelju Predvdvorom se bode splačala nagrada iz dohodkov spraznjene učit. službe. — Prošnja šolskega sluga na c. k. učiteljišča za povišanje stanarine se bode predložila slav. ministerstvu. — Za šolsko občino v Ovšišah bota dva šolska okraja, v Ovšišah in v Srednji Dobravi, tako je razsodil dež. šl. svet na pritožbo srenj. zastopa v Ovšišah zoper razglas c. k. okraj. šolskega sveta v Radovljici. — Konečno se rešijo še nekatere prošnje za pripomoč.

Iz seje dne 4. marca 1875. — Predsedoval je c. k. vladni svetovalec, pl. Roth, nazočnih je bilo 6 udov. — Prebrale so se rešene vloge. — Na znanje se je vzelo sporočilo c. k. gimnazije v Rudolfovem in gimnazije v Kranji o polletnem šolskem zaključku. — Na ljubljanski gimnaziji se oprošča cele šolnine 31, in polovične 18 učencev, v Rudolfovem pa 10 cele, in 3 polovične (šolnine). Gerštine se oprošča neki učenec 3. gimnaz. razreda. — C. k. okrajnemu šol. svetu v Černomlju se naroča, da naj na 2 razredni šoli v Metliki postavi začasno učiteljico za ženska ročna dela, in naj potrebno oskerbi, zastran nagrade naj pa semkaj poroča. — Ker je nek učit. pripravnik izstopil, se je stipendija drugemu podelila, nekemu se boče pa ustavljena stipendija zopet izplačevala. — Neka šola je nasvetovala vpeljavo na novo sestavljene učne knjige o zemljepisji. Dež. šl. svet je ne boče priporočal ministerstvu; sicer pa po §. 2. minist. ukaza 2. maja 1872 vpeljavo novih učil in samoučil nasvetujejo okraj. učit. skupščine. Predložilo se je slav. ministerstvu; a. prošnja za pristop k učit. spraševanju za splošne ljudske šole prizanašaje 2 letno praktično učiteljarenje; b. prošnja za pristop k učit. spraševanju za meščanske šole, da bi se ne tirjal zrelostni izpit; c. prošnja za napravo učit. spraševanja nekemu, ki je že dvakrat na cedilu ostal. — Na poročilo c. k. mestnega okraj. šl. sveta se je tudi skenilo, da dobe mestni učitelji za podučevanje na obertnijski pomožni šoli za prvo polletje 1874/5. l. 330 gl., za drugo polletje se pa boče še le določilo, ko se pokaže, koliko ostaja še denarja od priklada za obertnijsko šolo. Od 1876. l. naprej boče pa prevzela mestna kasa to splačevanje; da boče pa ložej splačevala to nagrado, naj se obrača do obertnijske in trgovinske zbornice. — Pritožba soseske v Studencu (Bründl) se boče vslušala, ako se soseska zaveže, da preloži sedanje pokopališče od šole, in potem boče smela sedanje poslopje prenameniti za šolo, in treba ji ne bo novega postaviti. — Drug učitelj na 2razredni ljudski šoli v Šent-Vidu pri Zatični boče imel 450 gl., a še le s 1. januarjem l. 1876, ker v proračunu za 1875. l. za to ni preskerbljeno; da bi se nadučitelj umaknil drugemu učitelju iz šolskega poslopja in dobival za to stanarino, ta predlog se je glede na §§. 33. in 34. dež. šol. post. 29. aprila 1873. l. zavrzel. — Prošnja bivšega učitelja za pokojnino se je zavergla zavoljo pomankanja postavnega imena (Anspruchstitel). Na znanje se je vzelo, da se v ženskih ročnih delih podučuje na ljudski šoli v Šent-Vidu pri Zatični in v Smartnem pri Litiji, nagrada se boče priznala o svojem času. Rešile so se prošnje za denarno pomoč. —

— Deržavni zbor je bil zaključen 20. p. m. — Wildauer-jev predlog, da naj se šolsko nadzorništvo še bolj vsredava (centralizuje), ni prišel v debato. Poljaki, ki imajo nekako avtonomen dež. šolski svet, so žugali z odstopom. Zgled bi bili lahko posnemali drugi federalisti, in ko bi bili zapustili dunajsko lešenjačo, bi bilo konec vstavoverne glorijske, zato predlog ni prišel na dnevni red. — Vseučilišče v Černovicah je bilo sklenjeno, poslanca Czarkievicz in Hormuzaki sta zahtevala, da naj se vseučilišče ozira tudi na potrebšine rumunskega jezika; v gosposki zbornici je pa Miklosić ugovarjal zoper ustanovo vseučilišča iz vednostnega ozira, se ve, da ga niso poslušali. — Deželni zbori se začnejo po beli nedelji. — Cerkveni zastopovalec v kranjskem deželnem svetu boče v. č. gospod korar pl. Premierstein na mesto ranjkega gsp. Zavašnika.

Iz Šent-Vida p. Zatični. Naša šola je dobila z letošnjim šol. letom novo moč, novega učitelja g. Škerbinca, kateri je zmožen v vsakem obziru in je tudi v vsem natančen. To se je pokazalo posebno pri šol. zapisnikih. Letos je čez 500 otrok vpisanih, ki imajo v šolo hoditi. Ako je med temi neka

čez sto še nezrelih za šolsko obiskovanje, je vendar to že gotovo veliko število za dva učitelja. Če ravno je bila huda zima, vendar se je naša mladež ni kaj vstrašila; šolo je obiskovala in jo obiskuje redno. V proračun dejalo se je mnogo šol. pripomočkov, na pr. lesene in platnene šol. table, zemljevidi, barometer, termometer in mnogo za popravo šol. poslopja. Posvetoval se je naš kraj. šol. svet pred kratkim o napravi trirazredne ljud. šole, pa večina se je izrekla ta pot »zoper«; sklenila pa je vendar, da se preskerbi spodobno stanovanje prvemu učitelju in višja plača družemu, in to je tudi prav. Vendar bi bila za naš kraj velike važnosti vsaj kakova potovalna šola, ako že naša šola ne dobi še enega razreda. Po dolgih petih k šoli je mladina sama sebi prepuščena, in mladina brez varha malokedaj dobro stori.

Kdorkoli.

— **Nova avstrijska mera in vaga.** Knjižica slovenskim šolam v porabo; spisal dr. vitez Fr. Močnik, v slovensko prestavil Iv. Tomšič, je prišla v c. k. zalogi šolskih knjig na Dunaji uže v drugem natisu na svitlo. — Vsem onim učiteljem, ki bi se radi temeljito podučili v novih merah in vagah, katere se uže z novim letom v javno življenje uvedó, priporočamo to knjižico prav živo, ter želimo, da bi kmalu tudi tretji natis doživela. Dobiva se pri bukvarji g. Gerberji po 25 kr.

V ta namen tudi prav dobro služi „**Metrička mjera**“, knjižica za puk i za djecu, ki jo je sestavil naš rojak Ljudevit Tomšič, učitelj v Zagrebu. Ta knjižica je pisana v hrvatskem jeziku tako presto in umevno, da jo vsak učitelj lehko razume. Dobiva se v Zagrebu pri bukvarju Lavosl. Hartman-u in stoji samo 12 kr.

— † 16. p. m. smo izročili materi zemlji trupla ranjkega g. Matija Počotnika, učitelja v pokoji. Rojen je bil l. 1800 Predvdorom pri Kranji. Bil je najprej šolski pomočnik v svojem rojstvenem kraju in od l. 1823 učitelj v Kranji, tam je delal notri do 10. julija 1874. Svitli cesar so mu podelili 14. junija p. l. srebrni križ s krono, in letos 15. p. m. ga je smert pokosila, in Stvarnik ga je poklical k sebi na počitek. Pogreba se je vdeležilo več učiteljev iz obližja in nekateri tudi iz Ljubljane, in toliko da ne ves Kranj, kjer je ranjki višej od 51 let podučeval in se trudil. — Smert pobira, nič ne zbira. Nagle smerti je umrl 17. p. m. g. Eduard Oelhofer, učitelj na realki in v kupčijski šoli, v 35. letu svoje starosti; pred 3 tedni pa je umrla njegova soproga, in 4 zapuščene sirote žalujejo za svojimi starši. Pogreb je bil sijajen in stanu ranjkega primeren. — 22. dan p. m. je umrl v Sodražici za jetiko g. M. Starec, pr. l. učitelj v Šent-Jurji pri Šmariji. N. v m. p.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gsp. Jožef Mesner, učitelj v Šentkocijannu pri Turjaku, pride v Kemend pri Kamniku, g. Janez Novak, iz Prečine v Šent-Mihel pri Rudolfovem, g. Leopold Božič iz Grahovega v Žire pri Idriji. G. Edwin Blenk, zač. učitelj pri sv. Jakopu na Savi, pride v Kostivnico na Štaj., tudi začasno.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na ljudski šoli na Prečini pri Rudolfovem učit. služba z l. pl. 450 gld. in s prostim stanovanjem. — Prošnje do 5. aprila pri krajnem šl. svetu na Prečini. (Post Rudolfswert.)

Listnica. V zadevah Steg. zemljevida smo dobili dopis iz Dojenjskega, enak unemu iz Gorjanskega. Ker smo že o tem povedali svojo misel, nam izvaredni dopisnik ne bode zameril, ako splošno odločimo. — Vidi se pa iz tega, da se učitelji, kadar o tem govorijo, povsod enako izražajo. — Tretav. 4. natis je ravno kar prišel na svitlo, sedaj valja 1 gl. brez poštnine.